

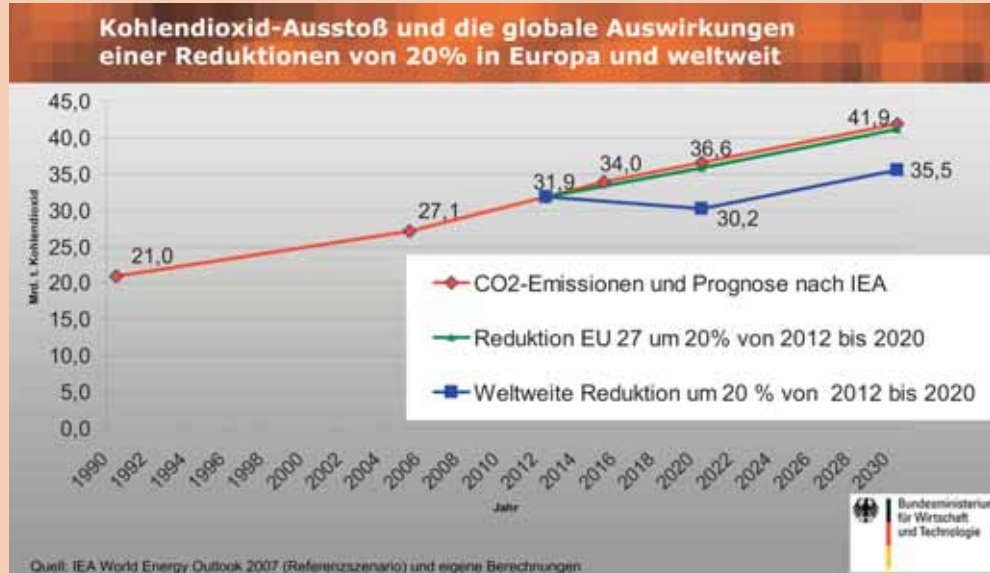
De politiek zal de bakens moeten verzetten

Kyoto implodeert onder druk van grimmige economische realiteit

Hans Labohm

Vanuit de gevestigde klimatologische orde wordt ons ten aanzien van klimaatverandering voortdurend voorgehouden: "The science is settled" en "All scientists agree". In achterstaand artikel van de hand van Arthur Rörsch wordt overduidelijk aangetoond dat dat niet het geval is. De 'officiële' menselijke broeikas hypothese rammelt aan alle kanten. Er zijn tal van alternatieve verklaringen voor het feit dat de temperatuur in de afgelopen eeuw is gestegen en – ondanks voortgezette toename van de CO₂-concentratie in de atmosfeer – sinds de piek van 1998 weer sterk is gedaald. En deze verklaringen kloppen beter met de feiten, waarnemingen en metingen dan de menselijke broeikas hypothese.

In zo'n geval is het in de wetenschapsbeoefening gebruikelijk dat wetenschappers die verschillende opvattingen hebben, bij elkaar komen om te discussiëren en zodoende tot een beter inzicht komen. Op het gebied van de klimatologie blijkt dit tot dusver echter niet of nauwelijks mogelijk te zijn. Dit komt mede doordat de klimatologie, in de woorden van de Duitse klimatoloog Hans von Storch (geen klimaat-scepticus), is 'gekidnapt' door de politiek.

Gepresenteerd door Werner Rissing, Ministerialrat bij het Bundeswirtschaftsministerium in Berlijn, in een in oktober gehouden inleiding voor het PIK.

De politiek heeft de wetenschap verzocht om wetenschappelijke onderbouwing van het vooropgezette idee dat de mens, door zijn verbruik van fossiele brandstoffen, verantwoordelijk zou zijn voor een alarmerende opwarming van de aarde. Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), dat daarbij een centrale rol speelt, heeft zich op voorbeeldige wijze van deze taak gekwetend, zij het op een wijze die in strijd is met *good scientific practice*, die gebiedt dat men een open oog houdt voor alternatieve hypothesen. Daardoor heeft het IPCC de weg vrijgemaakt voor allerlei overheidsbeleid dat de CO₂-uitstoot moet terugdringen. 'CO₂' dient als schier universele legitimatie voor tal van draconische maatregelen, die grote offers van de burgers vergen en diep ingrijpen in de samenleving, in het bijzonder de economie.

Angstaanjagerij moet draagvlak creëren

Om politieke steun te mobiliseren en te behouden voor dit beleid dient de samenleving in een permanente staat van angst voor de nakende klimaatcatastrofe te worden gehouden. Deze angst wordt voortdurend gevoed door berichten dat het allemaal nog erger is dan we tot voor kort dachten, waarbij vele media zich willig herauten van de onheils-

tijdingen tonen. Op de meeste andere terreinen mogen we ons gelukkig prijzen met een veelal kritische instelling van onze media. De klimaat-'problematiek' vormt daarop echter een trieste uitzondering. Paniekberichten worden klakkeloos, zonder enige terughoudendheid en/of kritische kanttekeningen overgenomen. Deze zijn vaak oorspronkelijk afkomstig uit de wetenschap en niet zelden het resultaat van modelstudies.

Deze modellen vormen de bron van een eindeloze stroom van toekomstige catastrofes, die echter slechts van virtuele aard zijn. Vaak zijn deze studies ingebed in *caveats*, zoals dat in de wetenschap gebruikelijk is. Maar in de mediaberichtgeving gaan deze voorbehouden veelal verloren. Sterker nog: de berichten worden stevig aangedikt. Daarnaast hebben sommige woordvoerders van het klimaatalarmisme zich ontwikkeld tot heuse professionele Cassandra's, wier uitspraken gretig aftrek vinden, zowel bij de media als de beleidsmakers. De meest bekenden onder hen zijn Al Gore in de Verenigde Staten, David Suzuki in Canada, John Houghton en George Montbiot in het Verenigd Koninkrijk, Stefan Rahmstorf en Hans Joachim Schellnhuber in Duitsland en Pier Vellinga in Nederland. Deze onheilsprofeten kneden de uitkomsten van het wetenschappelijk onderzoek net zo lang totdat deze passen in hun apocalyptische visioenen. Maar

het is nog niet te laat! Als de burger maar braaf hun heilsboodschap – in het bijzonder Kyoto en het vervolg daarop – aanvaardt, kan de aarde nog net worden gered.

Zal Kyoto een zoon baren?

Maar hoe gaat het nu met 'Kyoto'? Het Kyoto Protocol is een internationale overeenkomst waarin de ontwikkelde landen bindende afspraken hebben gemaakt om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Het akkoord, dat in de Japanse stad Kyoto werd gesloten, dateert uit 1997, maar pas in 2005 werden er concrete doelstellingen vastgelegd. Zo moeten de rijke landen tussen 2008 en 2012 wereldwijd 5,2% minder broeikasgassen uitstoten ten opzichte van het niveau in 1990. De meeste landen in de wereld hebben echter geen bindende verplichtingen op zich genomen. Slechts dertig ontwikkelde landen, waaronder de lidstaten van de Europese Unie, hebben dat gedaan.

Kyoto werd altijd als eerste, kleine stap gezien in een lange reeks van afspraken om tot verdergaande reductie van de uitstoot van CO₂ te komen. Daarom worden thans voorbereidingen getroffen voor een vervolg op de eerste fase van Kyoto (in de wandeling vaak de 'Zoon van Kyoto' genoemd). Daarbij zou overeenstemming dienen te worden bereikt over verdergaande beperking van de CO₂-uitstoot (met 20% in 2020) en zouden ook de landen die tot op heden geen bindende verplichtingen op zich hebben genomen, zoals de Verenigde Staten, China en India, zulks alsnog dienen te doen. Maar gaat dat ook gebeuren?

Europa gaat er prat op een leidende rol te spelen in het wereldwijde klimaatbeleid. Maar intern brokkelt de steun voor dat beleid af. Veel landen vrezen voor disproportioneel toenemende offers in de vorm van een extra belasting van hun burgers en industrie, nu het laaghangende fruit inmiddels is geplukt. Daar zijn thans de kredietcrisis en de angst dat deze tot een economische recessie zal leiden, nog bij gekomen.

Europa bijeen in grote verdeeldheid

Op de EU-top van 15 en 16 oktober hebben acht Centraal- en Oost-Europese landen samen met Italië gedreigd een veto uit te spreken over de klimaatvoorstellen van de Unie. Zij zijn van oordeel dat de doelstelling, de gezamenlijke CO₂-uitstoot in 2020 met 20% te beperken, te grote offers zou vergen in het licht van de economische turbulentie en de groeiende werkloosheid. Naast zorg over de economische crisis was er ook vrees voor een overmatige afhankelijkheid van Russische energieleveranties. Plafonnering en veiling van CO₂-uitstootrechten zouden onvermijdelijk leiden tot het sluiten van een aantal kolengestookte elektriciteitscentrales in verschillende Oost-Europese landen. Deze zouden dan op olie of gas moeten overgaan. Daardoor zouden zij meer van Rusland afhankelijk worden. Dit is een onaantrekkelijke optie, gegeven de herhaalde onderbrekingen van de gasleveranties van Gazprom in het recente verleden.

De Italiaanse bezwaren tegen de voorstellen waren van een andere aard. Premier Silvio Berlusconi dreigde een veto daarover uit te spreken op grond van meer fundamentele economische overwegingen: "We do not think that now is the time to be playing the role of Don Quixote, when the big producers of CO₂, such as the United States or China, are totally against adherence to our targets."

In het licht van een dreigende mislukking van de beoogde klimaatafspraken werd elke verwijzing naar een bindende implementatie van de nieuwe uitstootdoelstellingen geschrapt. In plaats daarvan werd een nieuwe voorwaarde

geïntroduceerd, namelijk dat het nieuwe klimaatbeleid 'kosten-effectief' dient te zijn voor alle sectoren van de Europese economie en voor alle lidstaten, rekening houdend met de specifieke situatie waarin zij zich bevinden. Dat betekent dat nieuwe voorstellen dienen te wachten op een brede analyse van hun 'kosteneffectiviteit'.

Verdeeld op weg naar Poznan

Het woordje 'kosten-effectief' ziet er zo onschuldig uit. Het is als appeltaart en moederschap. Wie kan daar nu tegen zijn? Totdat men beseft dat alle miljarden verslindende maatregelen om de uitstoot van CO₂ terug te dringen geen waarneembaar effect op de temperatuur zullen hebben, en dus nooit en te nimmer als 'kosten-effectief' zullen kunnen worden aangemerkt. Als de tegenstanders van een vervolg op Kyoto deze lijn blijven volgen, is het einde oefening.

Op de top werd eveneens besloten dat over het pakket klimaatmaatregelen niet bij meerderheid zal worden beslist, maar dat unanieme goedkeuring is vereist van alle EU-leiders op de volgende bijeenkomst van de Europese Raad in december. Dat impliceert dat alle lidstaten in beginsel daarover een veto kunnen uitspreken.

Vlak voor de top in Brussel werd er nog van uitgegaan dat de volgende vergadering van de Europese Raad, die op dezelfde dag (12 december) zal plaatsvinden als de VN-Klimaatconferentie in Poznan (Polen), een bindende overeenkomst zou opleveren. Dit zou een impuls kunnen geven aan de VN-onderhandelingen, die in een impasse verkeren. Maar daar ziet het thans niet naar uit.

Tot zover de afnemende steun voor Kyoto binnen de Europese Unie. Wat de rest van de wereld betreft, is er geen enkele indicatie dat landen als China en India, alsmede andere ontwikkelingslanden, daaraan zullen meedoen. De deelname van de Verenigde Staten is eveneens twijfelachtig, ook nu er een wisseling van de politieke wacht heeft plaatsgevonden, al was het alleen maar omdat men daar thans wel wat anders aan het hoofd heeft. Bovendien zijn er aanwijzingen dat Rusland, dat nu nog aan de eerste fase meedoet, in 2012 uit Kyoto zal stappen.

Kyoto zakt weg in drijfzand

Klimaatalarmisten en klimaatsceptici zijn het over vele zaken oneens. Over één ding zijn zij het echter wel eens. De huidige fase van het Kyoto-akkoord, waaraan vooral Europese landen deelnemen, zal geen waarneembaar effect hebben op de gemiddelde wereldtemperatuur. Heeft het dan nog zin dat Europa alleen doorgaat? Neen, want zelfs indien men de modellen van de klimaatalarmisten voorspellende waarde toekent (hetgeen klimaatsceptici nadrukkelijk niet doen), zal dit geen waarneembaar effect op de gemiddelde wereldtemperatuur hebben. Het is *all pain and no gain*.

De moraal van het verhaal is dat, zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten, Kyoto langzaam in het drijfzand wegzakt. De kredietcrisis en de negatieve gevolgen daarvan voor de reële economie zullen worden aangegrepen als alibi's om Kyoto op elegante wijze en zonder al te veel politiek gezichtsverlies te dumpen.

Kyoto: RIP.

Hans Labohm is econoom en publicist. Samen met Dick Thoenes en Simon Rozendaal is hij co-auteur van: Man-Made Global Warming: Unravelling a Dogma. Hij is 'expert reviewer' van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).